

Nr 763

Av herr **Stefanson** och herr **Hanson, Per-Olof**, i anledning av *Kungl Maj:ts proposition nr 123, med förslag till lag angående procentsatsen för uttag av avgift under åren 1965—1969 till försäkringen för tilläggs pension.*

(Lika lydande med motion nr 922 i Andra kammaren)

Enligt särskild lagstiftning är avgiften till den allmänna tilläggs pensioneringen fastställd t. o. m. 1964. Från pensionssystemets start, år 1960 — för vilket år avgiften utgjorde tre procent av pensionsgrundande inkomst, dvs. inkomsten med avdrag av basbeloppet — har avgiften höjts med en procentenhet årligen och kommer år 1964 att uttagas med sju procent.

Enligt föreskrifterna i lagen om allmän försäkring har riksförsäkringsverket nu framlagt förslag om avgiftsuttagets storlek för de närmaste åren efter 1964. I sitt förslag har verket redovisat fem alternativ, avseende avgiftsuttaget för åren 1965—1970. Alt. A innefattar den snabbaste stegringen av uttaget. Detta skulle höjas med en procentenhet årligen och nå tolv procent år 1969, vilket är det uttag som verket med vissa angivna förutsättningar bedömt som lägsta tänkbara på längre sikt. Alt. B innefattar en höjning av avgiften med en procentenhet vartannat år och skulle nå tolv procent 1975. Alt. C betyder en höjning med en halv procentenhet varje år, alt. D en höjning med en enhet vart tredje år samt alt. E en höjning med en enhet vart femte år. Riksförsäkringsverket har framhållit att från de synpunkter som verket har att företräda är vilket som helst av alternativen A—C godtagbart, medan alternativen D och E inte kan accepteras.

Departementschefen har för sin del stannat för att föreslå det lägsta av de alternativ som riksförsäkringsverket förklarat acceptabla, dvs. alt. C.

Riksförsäkringsverket har bl. a. framhållit betydelsen av att man vid bestämmandet av avgiftsuttaget eftersträvar att försäkringen redan på ett relativt tidigt stadium får en sådan ekonomisk grund att kraftiga höjningar av avgifterna inte skall bli behövliga då antalet pensionärer ökas och pensionsbeloppen blir högre. Denna synpunkt bör enligt vår uppfattning tillmätas stor betydelse vid fastställandet av det framtida avgiftsuttaget.

Det synes emellertid inte vare sig nödvändigt eller lämpligt att nu binda sig för en så lång tid som fem år. Riksförsäkringsverket framhåller i sin skrivelse att det av förarbetena till lagen om allmän tilläggs pension skulle framgå att avsikten torde vara att avgiftsuttaget denna gång skall bestäm-

mas för en femårsperiod. Så torde emellertid inte vara förhållandet. Riksdagen kan inte sägas vara genom tidigare beslut bunden att nu bestämma avgiftsuttaget för en fortsatt period av fem år.

Flera av de hörda remissinstanserna — bl. a. LO, TCO och SACO — har förordat att avgiftsuttaget nu skulle bestämmas för en tid av två eller tre år. LO, som förordat en tid av tre år, har ansett att det inte vore lämpligt att nu, utan stöd av en klarläggande samhällsekonomisk analys av pensionssystemets verkningar i olika hänseenden, fixera avgifterna för en så lång tid som sex år, vilken period riksförsäkringsverkets förslag avsåg.

Det av LO anförda skälet för att inte nu fixera avgiftsuttagets fortsatta storlek till så lång tid som föreslagits förtjänar enligt vår mening att i hög grad beaktas. En klarläggande samhällsekonomisk analys av pensionssystemets verkningar i olika hänseenden skulle vara av betydande värde. En sådan torde ha förutsatts vid reformens genomförande, innefattande även en översyn av fondbildningen och fondförvaltningens utformning.

Vi förutsätter att den av LO föreslagna samhällsekonomiska analysen av pensionssystemets verkningar kommer till utförande. En sådana analys bör lämpligen kombineras med den översyn av reglerna för ATP-fondernas förvaltning som förutsattes vid pensionsreformens genomförande. Vi hänvisar bl. a. till de uttalanden som gjordes av 1957 års pensionskommitté i dess betänkande angående uppbyggnaden och förvaltningen av de till ATP-systemet knutna fonderna (SOU 1958: 4). Utredningsuppdraget bör således vidgas till att omfatta ATP-fondernas ställning inom kapitalmarknaden och således bl. a. eftersträva sådana organisationsformer för den samlade kapitalmarknaden, att decentralisering och effektiv konkurrens mellan skilda användningsmöjligheter för det tillgängliga kapitalet uppnås.

Med hänsyn till omfattningen av det angivna utredningsuppdraget bör det lämpligen ske i annan ordning än genom planeringsrådet, vilket LO närmast förordat. Utredningen bör bedrivas i en fristående kommitté.

I avvaktan på sådan översyn som här föreslagits bör det vara tillräckligt att ATP-avgifternas storlek nu fixeras för åren 1965 och 1966 samt bestämmas till 7,5 procent för 1965 och 8 procent för 1966 av den pensionsgrundande inkomsten. Räknat på totalinkomsten skulle angivna avgiftsuttag enligt i propositionen gjorda antaganden motsvara 4, 9 resp. 5,3 procent.

Vi vill starkt understryka att i direktiven till utredningen klagöres att denna bör grundas på ett ovillkorligt hänsynstagande till ATP-systemets säkerhet och att fondernas ställning måste bedömas mot denna bakgrund.

Med åberopande av det anförda hemställes alltså,

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 123 måtte

a) för sin del besluta att avgiftsuttaget till försäkringen

för allmän tilläggspension nu fastställes för åren 1965 och 1966 och till de i propositionen föreslagna procentsatserna för dessa år, 7,5 resp. 8 procent av pensionsgrundande inkomst,

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att en klarläggande samhällsekonomisk analys av pensionssparandet utföres, varvid särskilt ATP-fondernas verkan på det totala sparandets omfattning och ändrade struktur uppmärksammas, samt att i samband härmed en översyn företages av de till pensionssystemet knutna reglerna för fondkapitalets placering och administration med utgångspunkt från ett ovillkorligt beaktande av ATP-systemets säkerhet.

Stockholm den 2 maj 1963

Stig Stefanson

Per-Olof Hanson